

Логвиненко Б.О.

д.ю.н., доцент, завідувач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності ДДУВС

ДО ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ «ПОЛІЦЕЙСЬКИХ» НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ПРЕВЕНТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Новостворена Національна поліція є органом, на який покладаються надії як суспільства, так і уряду щодо налагодження ефективної протидії правопорушенням, зокрема зменшення рівня злочинності та належної охорони публічного порядку і безпеки.

Реальними проблемами становлення Національної поліції є кадровий голод у практичних підрозділах, неналежно проведена переатестація діючих працівників та недосконале національне законодавство, що часто виступає ключовою проблемою поряд із іншими.

У діяльності поліції найбільш тісно взаємодіють із населенням саме підрозділи превентивної діяльності. Не торкаючись недоліків організаційної структури Національної поліції, що стосуються виокремлення складовими елементами системи саме «патрульної поліції» [1], а не «превентивної» або «адміністративної», пропонуємо визначити недоліки «поліцейського» нормативно-правового масиву. Часто саме від можливості оперативного застосування норм правових актів залежить успіх подальших дій поліцейського. На жаль, існуючі методичні рекомендації та запропоновані алгоритми дій не можуть повною мірою компенсувати недоліки чинного правового масиву, через які поліція сприймається громадянами як неефективна інституція.

За даними соціологічних досліджень Центру Разумкова, найбільшу довіру громадян серед інститутів держави та суспільства отримала Національна гвардія – це 52,6 %. Державній службі з надзвичайних ситуацій довіряють 50,5 % громадян України, Державній прикордонній службі – 46,4 %, добровольчим батальйонам – 43,9 %, патрульній поліції – 40,9 %, Національній поліції – 39,3 % [2].

Цікаво, що в системі Національної поліції населення довіряє саме патрульній службі, що більшою мірою порівняно з іншими складовими реалізує адміністративно-юрисдикційні повноваження.

Незважаючи на позитивну оцінку, можна відзначити такі проблемні моменти практичного застосування відомчого нормативно-правового масиву поліцейськими превентивних підрозділів:

1) застарілість КУпАП. Замість пояснення даної проблеми наведемо окремі положення з чинного Кодексу. За вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх у віці від 16 до 18 років можуть бути застосовані

заходи впливу, зокрема зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого (ст. 24-1); носіння особою, яка не має на те права, державних нагород тягне за собою штраф від 17 до 36 гривень (ст. 186-1); розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях тягне за собою попередження або штраф від 17 до 85 гривень (ст. 173) [3];

2) недостатня інформативність підзаконних актів. Приміром, у Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції [4] розглядається загальний алгоритм оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення. Проте як бути у випадках мовчання особи, яку затримано за вчинення адміністративного правопорушення? Як діяти у окремих випадках, коли особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, виявляється суддя, військовослужбовець, іноземець?

На представлені важливі питання немає відповіді у вигляді позиції Національної поліції або МВС. Все це призводить до неоднозначності у виборі тих чи інших форм і методів застосування норм «поліцейських» нормативно-правових актів. Як наслідок, численні оскарження незаконних, з точки зору громадян, поліцейських дій та рішень.

Вихід вбачається нами у проведенні узгоджених дій на трьох рівнях: Перший. Анонс та проведення всеукраїнської науково-практичної конференції поліцейських з проблем застосування норм адміністративного деліктного законодавства в практичній діяльності. Другий. Оформлення результатів конференції у вигляді змін та доповнень до діючого законодавства. Третій. Направлення законопроекту до Верховної Ради України, лобіювання прийняття змін та доповнень з боку МВС України та профільного комітету.

Ми переконані, що без практично орієнтованих дій ефективність роботи поліції так і залишиться на посередньому рівні, а застосування відомчого правового масиву не буде одностайним.

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 2.07.2015 // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015. № 40-4, стор. 1970, стаття 379.

2. Нацгвардія очолила рейтинг довіри громадян – заступник глави МВС. URL: <https://prm.ua/natsgvardiya-ocholila-reyting-doviri-gromadyan-zastupnik-glavi-mvs>.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

4. Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15/print1445876883230724>.